

దీపం

అబ్బినందున యేదీ లేక పోతే
వూరకనే రక్తదానం చేసేవాడు.
భార్యకు కూడా తెలియని దానాలు
చేసినవాడు యిప్పుడు దానం పుచ్చు
కోడనికి సిద్ధంగా వున్నాడు.

భార్య భానుమతితో రెండు పదుల కాలపురంలో
ఆమె లేకపోతే యింట్లో యేదీ జరగని పరిస్థితి వచ్చింది.
మంచి మర్యాదలకు, శీలానికి కాలానికి విలువలను
ప్రసాదించింది. ఉన్న ఒక బిడ్డ రాధారాణి తల్లి
ప్రాణంతో ముడిపెట్టుకుంది. భానుమతి లేకపోతే రాధా
రాణి లేదు. ఇద్దరూ లేకపోతే తన యిల్లు కూలిపోతుంది.

అసలు యీ జబ్బు యెలా మొదలైందంటే
యెన్నడూ లేనిది భానుమతికి పిరుకోసం తరచు
వచ్చేది. ముఖం వాపు చూసి దోసు కాటేమోనని
వూరుకుంటే చిన్న తల తిరుగు. రోగమొకటి, మందు
వేరొకటి కావటం వల్ల ప్రమాద పరిస్థితికి వచ్చింది.
చొప్పభామిలో నిప్పు దాచు కున్నట్లు, మంటలు చూసాక
గానీ ప్రమాదం తెలుసుకోలేదు. ఉన్నదంతా అమ్మేసి
రాయవెల్లూరు ఆసుపత్రికి భానుమతిని తీసుకవెళ్లాడు.

రెండు మూత్రపిండాలు పాడయి పోయాయి. తను
ఒక మూత్రపిండం యివ్వడానికి సిద్ధమైతే బ్లడ్ గ్రూపు
పడలేదు. తన ఆత్మతలో తన దగ్గర చుట్టూల కాలేం
దరివో పట్టాడు. భార్య స్వయం వెల్లెలు బ్లడ్ గ్రూపు
సరిపోయింది. ఇక వారం రోజుల్లో ఆపరేషను చేస్తారనగా
కారణాలు చెప్పకండా కాదన్నది. మిగతా చుట్టూలు

గిరిధరరావు కలిగిన వాళ్ల జాబి
తాలో పడకపోయినా అడగని వాళ్ల
పరిస్థితిని అర్థంచేసుకుని గుప్తంగా
దానం చేసినవాడు. తన దగ్గర ఒక్క
పది రూపాయలే మిగిలిన రోజున ఆ
పది తనకన్నా అవసరమైన
వానికి యిచ్చినవాడు. దానం
చెయ్యటం ఒక అలవాటుగా

మానంగా కాదనేసారు. ఎందరికో చెప్పాడు. ఒకడు ఒక రోజు ఒక దాతను తెచ్చాడు. ఆ తెచ్చిన వాడెవడో తెలియదు. ఆమె బ్లడ్ గ్రూపు సరిపడిందన్నాడు. అతను కోరిన వన్నిటికీ ఒప్పుకున్నాడు. పెద్ద డాక్టరు దగ్గరకు యీ 'డోనర్'ని తీసుకు వెళ్లాడు. డాక్టరు లోకం మోసినవాడు, అనుభవజ్ఞుడు. ఆమెను పరీక్షించి

"ఎంత డబ్బిచ్చారు?" గిరిధర రావుని ప్రశ్నించాడు. గిరిధర రావు అబద్ధం చెప్పలేక మౌనండాల్సింది.

"ఇది దానం కాదు. అనాధపై సవారీ చెయ్యటం?" అంతలో ఆగక కోపంగా "కత్తి వ్యాపారం చేసిన వాళ్లకన్నా, అంచాలు దోచుకున్న వాళ్లకన్నా, అబద్ధాలు చెప్పే సవారీ చేసే వాళ్లకన్నా మీరేవిధంగా భిన్నమైన వారు? ఇది నిలుపు దోపిడి" అన్నాడు.

బెత్తం దెబ్బలు తిన్న బడి పిల్లవానిలా కుదించుకుపోతే, అతని కళ్లలో నీరు చూసి కామోసు డాక్టరు శాంతించి "ఈవిడ బిచ్చకత్తై. అందులో గుడ్డిది. అంత మాత్రాన ఆమె ఆరోగ్యంగా బతికే హక్కును మీ డబ్బుతో కొనేస్తారా?" "నా ఆత్యంతలో చేసిన యీ తప్పను క్షమించండి" అన్నాడు.

లాడ్డికి వచ్చాక ఒంటరిగా యెంతోసేపు యేడ్చుకున్నాడు. ఒక నమ్మకం-ఇంకొకరికది మూఢ నమ్మకం కావచ్చు. బనా తనకు ఆ నమ్మకం పోరాడటానికి శక్తి నిస్తుందేమోనని ఆలోచించాడు. మంచి కొంచెమైనా చాలు, విత్తనం చిన్నదైనా చాలు అన్న సామెత గుర్తుకొచ్చింది. మంచివాని ఆరాటాన్ని అర్థంచేసుకునే యింకో మంచి వాడు వుండి తీరతాడన్న నమ్మకంతో పత్రికల్లో ఒక ప్రకటన యిచ్చాడు. "ముప్పయి నలభయి యేళ్ల మధ్య వయసులో వున్నవారు, బ్లడ్ గ్రూపు 'పాజిటివ్' 'o' గలవారి మూత్రపిండం దానం చేయ మని కోరు తున్నాను. షరా: నా భార్య బ్రతికితే నా ఒకే బిడ్డ నిలుస్తుంది."

తన యెడ్రసు రాసాడు. తన వుద్యోగ వివరాలు, అసలు వునికి కూడా పత్రికా ప్రకటనలో యిరికించాడు.

పది రోజులు దాటినా ఒక్క వుత్తరం రాలేదు. తన నలన వుపకారం పొందిన వందలాది వ్యక్తుల్లో ఒక్కరైనా ముందుకు రాలేదని ఆరాటంలో కొట్టుకు పోతుంటే రెండు వారాలు పోయాక ఒక కవరు లాడ్డిలో పడివుంది. గబగబ విప్పాడు.

"మీరు పత్రికలో ప్రచురించిన ప్రకటన మాశాను. నేను శనివారం పదిహేనవ తేదీన మెయిల్ లో బయలుదేరి ఆదివారం తెల్లవారే సరికి మద్రాసు సెంట్రల్ చేరుకుంటాను. ఆకుపచ్చని చీర, తెల్ల జాకెట్ తో, కళ్లకు నీలి అద్దాలు-ఫ్లాయిఫారంలో ఒక స్తంభం దగ్గర నిల్చుంటాను. మీరు ఆ సరికి మద్రాసు రాగలరని ఆశిస్తున్నాను.

చిట్టెమ్మ దానవాయిపేట, రాజమండ్రి" ఎవరి చిట్టెమ్మ? ఈ పేరెప్పడూ విన లేదు. ఈ పేరు గలవారికెప్పడూ తను వుపకారం చేసినట్లు లేదు. బ్లడ్ గ్రూపు గురించి రాయలేదు. వయస్సెంతో రాయలేదు. బహుశ: డబ్బు కోసం వస్తోందేమో? తన

వవివధ కంతారపు

అనుమానాలన్నీ ఆసుపత్రిలో పెళ్ళాం తో యేకరువు పెట్టే "ఏదిచ్చినా దేముడు యెవరో మనిషి ద్వారానే యిస్తాడు కదా!" అంది.

సుఖాల్లో కంటే, కష్టాల్లో బ్రతికిన బ్రతుకు నింది మనిషి బహుశ: నమ్మకాలను యేరుకుంటాడేమో? దంపతులిద్దరూ తమ చేతిలో యేమీలేదని, అంతా భగవదేచ్చ అనీ, యేం రాసుంటే అదే జరుగుతుందని అనుకుంటే గానీ బతకడానికి తగ్గ కనీస ధైర్యం తెచ్చుకోలేక పోతున్నారీప్పుడు.

మూగదైతే మళ్ళీ ఆ డాక్టరుతో చిక్కే. దశసరి నీలి కళ్లద్దాలు పెట్టుకుంది. కళ్ల జబ్బా? ఏమన్నా యెలా తీసుకుం యుందోనన్న భయంతో వూరుకున్నాడు. ఇంత డబ్బిమ్మని అడుగుతుందేమోనని యెదురు చూశాడు. లాడ్డిలో ఆమెకు ప్రత్యేకమైన గది. ఏప్పడు డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్లాలో చెప్పాడు. ఆమెకు కిర్లీలు అంబాయి లావుంది. బహుశ: కిర్లీ దుకాణం వుందే మోనని అనుకున్నాడు. ఇక్కడి భోజనం నచ్చక యింకో హోటల్ కు వెళ్లి తినటం చూశాడు. ఆమె వెంటపడి డబ్బు వెల్లింపడానికి వచ్చే ఆమె సైగలతోనే ఒప్పుకోలేదు. ఈ రెండు రోజులలో యీ చిట్టెమ్మ అతనికి అర్థంకాని పాడుపు కథలానే మనసులో తిరుగుతోంది.

ఆదివారం వుదయం, మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనులో చిట్టెమ్మను సులువుగా పోల్చుకున్నాడు. ఆవిడ తన వెనుకనే నడుస్తుంటే యెన్నెన్నో అనుమానాలు. 'మనిషి యింత లావుగా వుందే? బ్లడ్ గ్రూపు సరిపోయినా యివిడకు హైబ్లడ్ ప్రజరో, సుగర్ కంప్లయింట్ వుంటే?' ఆవిడ నడుస్తుంటే ఫ్లాయిఫారం గబగబలాడుతున్నా ఆవిడ గొంతుక అసలే పెగలేదు. మాల యెలాంటిదో విందామంటే అన్నీ సైగలతో చెప్తోంది. కొంపతీసి మూగది కాదుకదా!

"విశ్రాంతి మీకు కావాలి. నాకుకాదు. మీరే పడుకోండి" అన్నాడు.

మీరు మీరని యెవ్వరూ పడుకోలేదు. ఈవిడబుణం యెలా తీర్చుకోవటం అని అతను ఆలోచిస్తుంటే ఆవిడ చిరునవ్వు. ఆ నగవు గతం జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుని వర్తమానంలో సాధించానన్న సంతోష విన్నాం. అలా చిరునవ్వుతో యెదరగా కూర్చున్న చిట్టెమ్మ-

"ఇంకా నేనెవరినో, మీరు పోల్చుకోలేక పోయారు. కానీ మీ విషయాలు నాకెప్పటికప్పుడు తెలుస్తున్నాయి."
"ఎలా?"

"నూ పొరుగు వాళ్ల పెద్దల్లుడు మీ ఆఫీసులో పని చేస్తున్నాడు. ఆయన ద్వారానే మీ ఆవిడను మీరు రాయవెల్లూరు తీసుక వెళ్లారని తెలిసింది."

"ఇంతకీ మీరెవరు?"
"ఇంకా పోల్చుకోలేదా?"
"భానుమతి బాధతో మరుపు వచ్చేసింది. మీరే చెప్పండి మీరెవరో?"

"ఇది యిరవై యేళ్ల క్రితం మాట. అప్పుడు నాకు ఒక్క ముఖ్యమైన కోరిక వుండేది. అది తీరని కోరిక అని తెలిసి మరీ కోరుకున్నాను. మీలాంటి...అంటే...మీరే భర్తకావాలని. అప్పటికి మీకు పెళ్లికాలేదు. నాకు అయ్యింది. ఆరోజుల్లో ఆ అవకాశాలు లేకపోయినా మీరు మీ మిత్రునికి మూత్రపిండం యివ్వడానికి సిద్ధపడ్డారు. ఆ సుఖీల నండి నేను..."

"చిట్టెమ్మగా పేరెందుకు మార్చుకున్నారు?"
"ఈ పల్లెటూరి పిల్ల చిట్టెమ్మ పట్నం పిల్లగా కనిపించాలని మావారే సుఖీల అని మార్చేసారు. ఆయన పోతూ ఒక విషయం చెప్పారు...నాకు తెలుసు గిరి అంటే నీ మనసులో ఆరాధన వుందని. అతను ముందు కొస్తే చేసుకో'అని."

గిరిధర రావు మనసు ఒక్కసారి యిరవై యేళ్లు వెనుకకు మళ్లించాడు. పల్నని శరీరం. చక్కని ముక్కు. తనివితీరా చూడాలనిపించే ముఖం. ఆ ముఖంలో మాటాడేటట్లు కదిలే కళ్లు. మర్యాదను పాటించి మనుకారాన్ని కాల్చుకున్నాడు. భర్త పోయాక నాలిక చివర వరకు వచ్చిన కోరికను ఆమె నీచమైన కోరిక అనుకుంటుండేమోనని సంశయంతో మౌనం దాల్చాడు. ఆమె కన్న వారింటికి వెళ్లిపోయింది. గిరి భానుమతిని పెళ్లాడాడు.

"నీ రుణం యెలా తీర్చుకుంటావో?" అన్నాడు. ఎన్నాళ్లనింకో అనాలను కున్నది అనేసాడు.

"నేనిచ్చినది దానం కాదు. నాలాంటి మామూలు మనిషి దానం చెయ్యలేదు."

"ఇంకేమిటిది?"
"ఫలితం ఆశించి చేసిన దానం దానం కాదు."
"ఏం ఫలితం ఆశించావో వినొచ్చా?"

"ఇప్పుడు మీరు నీ ఆవిడ మీద చూపించే ప్రేమానురాగాలు నా మీద కూడా పడినట్లే లెళ్ళా! ఇన్నాళ్లకు యిలా నా కోరిక తీరింది."

ఆమెతోపాటు అతనూ కన్నీటి పాగును ఆపుకోలేక పోయాడు.

దివసప్రతికనే
వదనవండి!!

విశ్రాంతి
పొందండి

సునిశిత వార్తలకు, సముచిత
వ్యాఖ్యలకు

నవోదయ ప్రచురణలు

- * రాగహేల (మళ్లీ సైజ్జీనిక ప్రవల)
(ఆదివారం శ్రీరాయల్) విశిరెడ్డిశ్రీతదేవి..... 25-00
- * కెప్టెన్ కథ (యవశ్రీరాయల్) ప్రవల
_____చీకడదేవి..... 22-00
- * పుణ్యభూమి కళ్ళు తెరు (పునర్మూలన) ప్రవల
_____చీకడదేవి..... 30-00
- * అతడు అడవిని చుంబించేడు, జాకేనవరెడ్డి
(ఆంధ్ర ప్రబత్తావిక సత్రిక శ్రీరాయల్)..... 13-00
- * ఏంజరం (శైరెడ్డి ప్రవల)
_____పి. శ్రీకమచంద్రమూర్తి..... 10-00
- * అన్నీ అట్టంకులే
(సినిమా అయోలి ఖాన వ్యంగ్యకథ)
_____కవికొండలకివు..... 10-00
- * మల్లది రెమకృష్ణ శ్రీకృష్ణ కథలు 25-00

వైజ్ఞానిక ప్రచురణలు

- * కరెవతిరం (పునర్మూలన)
(మోకపుని పుట్టు పురావృత్తికాలు)
_____కండూరికెమమోహనకెవు..... 25-00
- * తిరిపథం
(ఖుసోశ శ్రీకృష్ణాధ్యయన ప్రకాయక గ్రంథము)
_____కొండూరికెమమోహనకెవు..... 20-00
- * అద్భుత ప్రపంచం
(అతీంద్రియ శక్తులపై పరిశోధన)
_____బి.వి. పట్టాభిరెమ్..... 15-00

అద్విష్టా లీనిదే పుస్తకాల సంపాదం సాధ్యంకాదు!
అద్విష్టా సంపాదనపుడు, M.O. కూపనులో మోకు
కౌవలకిన పుస్తకాలు, మో బరునిమో వివరంగా
వ్రాయుసలకు.

నవోదయ
పబ్లిషర్స్

విజయవోడ-2
సుంటూరు-2

PRAGATHI • CHENNAI